

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Chorvachilik va texnologiyalar fakulteti “Hayvonlar genetikasi, urchitish va oziqlantirish texnologiyasi” kafedrası katta o‘qituvchisi v.f.f.d. (PhD) B. Y. Nuriddinov tomonidan 60810800 – Zootinjeneriya ta’lim yo‘nalishi 3-bosqich 301-302-guruh talabalariga “Zoogigiena va chorvachilik binolarini loyihalash” fanidan “Molxonalar gigienasi” mavzusida tayyorlangan ma’ruza ishlanmasiga

TAQRIZ

Bugungi kunda chorvachilik tarmog‘ini rivojlantirish, hayvonlarning salomatligini saqlash, ularning mahsuldorligini oshirish hamda yuqori sifatli va xavfsiz chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishda zoogigiyena talablariga rioya qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, hayvonlarni saqlash uchun mo‘ljallangan binolarning sanitariya-gigiyenik holati, mikroiklim ko‘rsatkichlari, shamollatish tizimi, yoritilishi, issiqlik va namlik rejimi, shuningdek, oziqlantirish va parvarishlash sharoitlarini to‘g‘ri tashkil etish chorvachilik samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan hisoblanadi.

B. Y. Nuriddinov tomonidan tayyorlangan “Molxonalar gigienasi” mavzusidagi ma’ruza ishlanmasi dolzarb masalalarni qamrab olgan bo‘lib, bo‘lajak zootinjener mutaxassislarning kasbiy bilim va ko‘nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ishlanma titul varag‘i, o‘quv mashg‘ulotining ta’lim texnologiyasi, texnologik xaritasi, tayanch iboralar, ma’ruza matni, nazorat savollari hamda tavsiya etiladigan adabiyotlar ro‘yxatidan iborat bo‘lib, uslubiy jihatdan izchil tuzilgan.

Ma’ruza matnida qoramollar, otlar, qo‘ylar va parrandalarni saqlashga mo‘ljallangan binolarni loyihalash me‘yorlari, qurilish qoidalari, hududlarni zonalarga ajratish, hayvonlar uchun joy me‘yorlari, yayratish maydonlari, binolarning ichki jihozlari, shamollatish, isitish va kanalizatsiya tizimlari hamda veterinariya-sanitariya talablariga oid masalalar yoritilgan. Shuningdek, chorvachilik fermalari qurilishi uchun yer maydonini tanlashda tuproqning sanitariya holati, transport yo‘llarining qulayligi, suv ta‘minoti va boshqa muhim omillarning ahamiyati bayon etilgan.

Ma’ruza ishlanmasida zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanilgan bo‘lib, texnologik xarita, tayanch iboralar va nazorat savollari o‘quv mashg‘ulotining samaradorligini oshirishga yordam beradi. Tavsiya etilgan adabiyotlar esa mavzuni chuqur o‘rganish va talabalarning mustaqil ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, mazkur ma’ruza ishlanmasi mazmuni, ilmiy-uslubiy saviyasi va amaliy ahamiyati bilan belgilangan o‘quv mashg‘uloti maqsadlariga mos keladi. Uni ijobiy baholayman hamda ta’lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

“Hayvonlar genetikasi, urchitish va oziqlantirish texnologiyasi” kafedrası dotsenti, v.f.n

A.K.Turdiyev.

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Chorvachilik va texnologiyalar fakulteti "Hayvonlar genetikasi, urchitish va oziqlantirish texnologiyasi" kafedrası katta o'qituvchisi v.f.f.d., (PhD) B.Y.Nuriddinov tomonidan 60810800 – Zootinjeneriya ta'lim yo'nalishi 3-bosqich 301-302-guruh talabalariga "Zoogigiena va chorvachilik binolarini loyihalash" fanidan "Molxonalar gigienasi" mavzusida tayyorlangan ma'ruza ishlanmasiga

TAQRIZ

60810800 – Zootinjeneriya ta'lim yo'nalishi 3-bosqich 301-302-guruh talabalariga "Zoogigiena va chorvachilik binolarini loyihalash" fanidan "Molxonalar gigienasi" mavzusida mavzusiga tayyorlangan ma'ruza darsining ishlanmasi tuzilishiga ko'ra titul varag'i, o'quv mashg'ulotining ta'lim texnologiyasi, o'quv mashg'ulotining texnologik xaritasi, tayanch iboralar, ma'ruza matni, tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxatidan iborat. Bu ishlanmada qishloq xo'jaligi hayvonlaridan qoramollar, otlar, qo'ylar va parrandachilik xo'jaliklari uchun texnologik loyihalash me'yorlari, qurilish me'yorlari va qoidalari, loyihalar turlari, tarkibiy qismlari, zonalar, joy me'yorlari, yayratish maydonlari, binolarning qismlari, ichki jihozlari, qo'shimcha binolar, ventilyasiya, isitish, kanalizatsiya, veterinariya - sanitariya jihozlari, qurilish materiallarining turlari keltirilgan.

Hayvonlarni gigiyena va sanitariya talablariga javob beradigan molxonalarda saqlash, yetarlicha oziqalar bilan ta'minlash va ularga qarash, parvarish qilish, ulardan olinadigan mahsulotlarni ko'paytiradi va sifatini yaxshilaydi.

Molxonalar qurish uchun joy tanlashda, ferma uchun joyni zooveterinariya mutaxassislari ishtirokidagi guruh tanlaydi. Qurilish uchun ajratilgan yer gigiyena, zooveterinariya, injenerlik va iqtisodiy talablarga javob berishi kerak. Tanlangan yer oziqalarni keltirish, chorvachilik mahsulotlarini va chiqindilarni chiqarish yo'llari hamda hayvonlarni yaylovga haydash uchun qulay bo'lishi kerak. Tuproq har xil tuproq infeksiyasi bilan ifloslanmagan bo'lsin.

Muallif B.Y.Nuriddinovning ma'ruza ishlanmasi uslubiy jihatdan to'g'ri yozilgan, unda mavzuga oid bo'lgan barcha ma'lumotlar to'liq keltirilgan. Bulardan tashqari ma'ruza ishlanmasi zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida tayyorlangan bo'lib, foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati, matnning oxirida nazorat savollari berilgan.

Yuqorida bayon etilganlardan kelib chiqib xulosa qilish mumkinki, ma'ruza ishlanmasi uslubiy jihatdan to'g'ri yozilgan. U o'zining mazmun va mohiyati, qo'yilgan masalalarning yoritilishi bilan dars mavzusiga mos keladi. Mazkur ishlanmani dars jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

Veterinariya ilmiy-tadqiqot instituti
"Ilmiy kadrlarni tayyorlash va mutaxassislarni
malakasini oshirish" shu'basi mudiri,
v.f.f.d., (PhD), k.i.x

B.K.Uluqov

H. b. G'uliyev